

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Markéta Moravcová

Název práce: Three Different Mexicos: Application of the SWOT Analysis on Three Mexican Regions
Master's thesis

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Mgr. Lukáš Perutka, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle): Autorka se rozhodla představit ekonomiku Mexika originálním způsobem rozdělenou na tři jeho hlavní regiony: sever, střed a jih. Jejím cílem bylo vytvořit SWOT analýzu každého z těchto regionů a nabídnout řešení jejich budoucího rozvoje. Zejména druhá část tohoto cíle ale nebyla stoprocentně naplněna.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Předně musím ocenit, že se Kolegyně Moravcová vůbec zabývá Mexikem a snaží se k této zemi přistoupit originálním způsobem. Její SWOT analýza je proto založena na ukazatelích vybraných na základě moderního teoretického rámce. V tomto ohledu práce bezpochyby drží pěkně pohromadě, struktura dává víceméně smysl, a text je doplněn zajímavými grafickými přílohami: tabulky, mapy, grafy. Je zároveň sympatické, že kolegyně Moravcová se vidí střízlivě a hned v úvodu upozorňuje na limity své práce: že je deskriptivní a vymezení je limitované, neboť na vyspělém severu jsou méně rozvinuté státy jako Zacatecas, na chudém jihu zase turistický Quintana Roo. Ve středu Mexika tu máme hlavní město, největší motor země, ale taky zemědělský Michoacán. Rozdělení Mexika na tři je sice pochopitelné, ale je to záležitost víc sociokulturní než ekonomická a výsledek analýzy to jen potvrzuje.

Na druhou stranu deskriptivnost textu je neúměrná, diplomatka pracuje s tvrdými daty a ta spíše jen třídí, ale až na několik záblesků je neanalyzuje. Pomínu, že SWOT analýzu už dneska dělá každý úředník na malé vesnici, ale domnívám se, že měla být provedena do větší hloubky a lépe. S mnoha závěry lze totiž snadno polemizovat, těžko říct, do jaké míry kolegyni Moravcovou ekonomika skutečně zajímá. Namátkou vybírám: Jednou z metod rozvoje jihu má být zlevnění tamní práce, ale ta už dávno levná je. Problém mexického jihu by asi těžko vyřešily „montovny“, protože ty jsou v Hondurasu ještě o poznání lacinější. Zájem investorů tak odrazuje především to, že tamní státy nemají co nabídnout - infrastrukturu ani lidský kapitál.

U záležitostí s přímými zahraničními investicemi se zase málo pátrá po tom, zdali jsou vhodné nebo ne. Namátkou asijské firmy dost často mají model: manuální práce-Mexičani, výzkum, inovace, management-Asiaté. Což rozhodně nepřináší místa s přidanou hodnotou. Oproti tomu investice Volkswagenu v Pueble se bere jako ideální případ rozvojového projektu – z Německa (světa) je prakticky pouze nejvyšší vedení. Nerozumím informaci, že Severní Mexiko má málo služeb a má to být silná stránka. Co má asi diplomatka na mysli asi je, že tam nemají tolik turismu, který ve službách vytváří laciné pracovní pozice: uklízečka, servírka, pomocný kuchař atd. Severní Mexiko má totiž trvale rostoucí sektor služeb, ba co víc s poměrně velkou přidanou hodnotou. Investice na severu nepochází pouze z USA (ty se pohybují okolo 50 %). Jakákoliv analýza, která tvrdí, že ve středu Mexika mají lidé dobré vzdělávání je jednoznačně mylná. Nikde v Mexiku nemají dobré veřejné školství. Podobně jsme na tom s informací, že střed Mexika je daleko od exportu. Nachází se tam tři největší mexické přístavy: Veracruz, Manzanillo, Lázaro Cárdenas a největší mezinárodní letiště.

Autorka také dost často směšuje migraci s lidským kapitálem. Měl jsem tu možnost vidět prezentaci výzkumů, a i na vlastní oči vidět mexickou vnitřní migraci: chudí zemědělci z Michoacánu vyhnání konfliktem s organizovaným zločinem v Monterrey. Rozhodně se nedá říct, že by šlo o lidský kapitál, ale spíše sociální problém. K proměně by snad mohlo dojít ve větším časovém horizontu.

Rovněž navrhovaná řešení jsou hodně obecná a těžko schůdná v mexické realitě: federální vláda by měla rozdělovat peníze spravedlivěji (tedy ve prospěch chudších států), to by jenom způsobilo separatistické napětí na severu. Regiony by měly více spolupracovat: to by se musel změnit exportní model mexické ekonomiky, stříbrné doly z Guanajuata asi nebudou mít odbyt v Chiapasu a tamní zemědělská produkce v Chihuahua. Snížení závislosti na USA vývozem na jih? Je to asi stejné, jako kdyby se Česká republika chtěla odpoutat od Německa. Diverzifikaci obchodních partnerů provádí Mexiko už 200 let a k ničemu to nevedlo – navíc Latinská Amerika není úplně partner, směnit kukuřici za pšenici asi nikomu zisky nevygeneruje. Investice

domácího kapitálu jsou v přeregulované ekonomice těžko schůdné, proto se domácí investoři soustředí hlavně na jisté výdělků s malou mírou inovací a investic – obchodní řetězce, energetika, mobilní sítě. Poslední poznámka o snahách současného prezidenta je pak spíše úsměvná a od reality Mexika odtržená naprosto – nejen kvůli současné pandemii.

Kromě toho všeho je zde celkem opomenuta historická skutečnost mexické ekonomiky. I když autorka hledá kořeny současných problémů, nevezala si do ruky žádnou zajímavou historickou práci, například Enrique Cárdenas je jednou z největších autorit v tomto ohledu.

Nadto do své analýzy diplomantka nezapočetla řadu proměnných, které významným způsobem narušují její výsledky a závěry. Je zřejmé, že by rozsah byl větší, ale minimálně zmínku by si jisté aspekty zasloužily, aby předložená práce nebyla chladnou makroekonomickou statistikou odtrženou od mikroekonomické a každodenní reality všech tří regionů. Takových studií má Mexiko zpracovaných hodně, regionální rozdíly se v nich řeší už 200 let a zatím to k ničemu to nevedlo. Namátkou zmíním důležitá témata, která byla opomenuta: FTA s EU, členství v Pacifické Alianci, obchod s drogami, korupce atp.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.): Práce je napsána kultivovaným jazykem, úroveň angličtiny lze hodnotit jako zdařilou a neobjevil jsem v textu mnoho překlepů a gramatických chyb. Určitě by ale propříště stálo za to, zapracovat na stylistice, časté opakování stejných slov v rámci odstavce svědčí o tom, že by autorka měla více o ekonomické problematice načíst. Některé formulace jsou také matoucí.

Formální stránka je víceméně v pořádku, až na čísla poznámek před interpunkčními znaménky. Některé poznámky by navíc měly být přesnější: např. „INEGI“ neznamená vůbec nic. Nejasné je také dělení na kapitoly a podkapitoly, grafické materiály by chtělo lépe popsat: mapa 21 – roky nebo hodiny výuky atp. Bibliografie by určitě chtěla sjednotit, u některých článků schází stránkování, i když jej mají.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.): Práce je originální a zajímavá, ale zároveň přespříliš deskriptivní a to málo, co přináší analýza, je diskutabilní, neboť nejde do dostatečné hloubky. Navíc teoretický rámec užitý ve vyspělém světě nelze, podle mého soudu, moc dobře aplikovat ve specifickém mexickém prostředí. Což je historicky prokázáno.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1) Mohla by autorka rozvést plány současné mexické vládnoucí garnitury na rozvoj „chudých“ států a krátce je zhodnotit?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A – F)

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku B-C.

Datum: 4/9/2020

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.